

Karl Marx ja Friedrich Engels

KESKUSKOMITEAN VETOOMUS KOMMUNISTIEN LIITOLLE ¹⁰⁶

MAALISKUU 1850

KESKUSKOMITEA — LIITOLLE

Veljet!

Kumpanakin vallankumousvuotena, 1848—1849, Kommunistien liitto todisti kelvollisuutensa kahdella-kin tavalla: ensinnäkin siten, että sen jäsenet osallistui-
vat kaikkialla tarmokkaasti liikkeeseen, että he olivat
sekä lehdistössä että barrikadeilla ja taistelukentillä
proletariaatin, ainoan jyrkästi vallankumouksellisen luokan,
eturiveissä. Edelleen, Liitto todisti kelvollisuutensa
myös siten, että sen käsitykset liikkeestä sellaisina,
kuin ne oli esitetty kongressien ja Keskuskomitean kiertokirjeissä
1847 ja »Kommunistisessa manifestissa», osoit-
tautuivat ainoiksi oikeiksi käsityksiksi ja että noissa
asiakirjoissa lausutut olettamukset tulivat täydellisesti
vahvistetuiksi, ja nykyistä yhteiskunnallista tilannetta
koskeva käsitys, jota Liitto oli ennen propagoimut vain
salaisesti, on nyt yleisesti puheena ja sitä selitetään ka-
duilla julkisesti. Samaan aikaan Liiton entinen luja jär-
jestys on kuitenkin huomattavasti heikentynyt. Suuri
osa jäsenistä, jotka olivat välittömästi osallistuneet
vallankumoukselliseen liikkeeseen, luuli salaisten yhdis-
tysten ajan menneen ohi ja pelkän julkisen toiminnan riit-
tävän. Erinäiset piirit ja yhteisöt höllensivät yhteyksiään
Keskuskomiteaan ja lopettivat ne vähitellen kokonaan.
Siis samaan aikaan kun demokraattinen puolue, pikkupor-
variston puolue, järjestäytyi Saksassa yhä enemmän, työ-
väenpuolue menetti ainoan varman tukensa, pysyi jär-
jestyneenä enintään joillakin paikkakunnilla paikallisia
tarkoituspieriä silmällä pitäen ja joutui sen vuoksi ylei-
sessä liikkeessä täydellisesti pikkuporvarillisten demo-

kraattien valtaan ja johdettavaksi. Sellaisesta asiain-
tlasta on tehtävä loppu: työläisten itsenäisyys on palautet-
tava. Keskuskomitea käsitti tuon välttämättömyyden
ja lähetti siksi jo talvella 1848—1849 emissaari Joseph
Mollin Saksaan uudestijärjestämään Liittoa. Mollin toi-
minnalla ei kuitenkaan ollut pysyvää vaikutusta osaksi
siksi, että saksalaisilla työläisillä ei silloin ollut vielä
riittävää kokemusta, osaksi taas siksi, että tuon tehtävän
suorituksen keskeytti kapina viime vuoden toukokuussa.
Moll itsekin tarttui muskettiin, liittyi badenilais-pfal-
zilaiseen armeijaan ja kaatui 29. kesäkuuta* taistelussa
Murg-joella. Hänessä Liitto menetti yhden vanhimmista,
toimeliaimmista ja varmimmista jäsenistään, joka oli
osallistunut kaikkiin kongresseihin ja Keskuskomiteaan
ja matkustellut usein jo aikaisemmin suorittamassa hy-
vin menestyksellisesti määrättyjä tehtäviä. Saksan ja
Ranskan vallankumouksellisten puolueiden tappion jäl-
keen heinäkuussa 1849 melkein kaikki Keskuskomitean
jäsenet kerääntyivät jälleen Lontooseen ja saatuaan täy-
dennykseksi uusia vallankumouksellisia voimia ryhtyivät
entistä innokkaammin uudelleenjärjestämään Liittoa.

Liiton uudelleen järjestäminen voi tapahtua vain emis-
saarin avulla, ja Keskuskomitea katsoo erittäin tärkeäk-
si, että emissaari lähetettäisiin juuri nyt, kun edessä on
uusi vallankumous ja kun työväenpuolueen täytyy siis
esiintyä mahdollisimman järjestyneenä, mahdollisimman
yksimielisenä ja mahdollisimman itsenäisenä, jollei se
halua joutua jälleen porvariston käytettäväksi ja hinat-
tavaksi, kuten vuonna 1848.

Me sanoimme teille, veljet, jo vuonna 1848, että Sak-
san liberaalit porvarit tulevat pian valtaan ja suuntaavat
juuri saamansa vallan heti paikalla työläisiä vastaan.
Olette nähneet, kuinka se on käynyt toteen. Porvarit
todellakin kaappasivat heti vuoden 1848 maaliskuun
liikkeen jälkeen valtiovallan käsiinsä ja käyttivät tuota
valtaa pakottaakseen työläiset, jotka olivat olleet hei-
dän liittolaisiaan taistelussa, entiseen sorrettiun ase-
maansa. Joskaan porvaristo ei voinut tehdä sitä liittou-

---

* Vuoden 1885 painoksessa on virheellisesti kirjoitettu: 19.
heinäkuuta. *Toim.*

tumatta maaliskuussa voitetun feodaalipuolueen kanssa, vieläpä luovuttamatta loppujen lopuksi herruutta jälleen tuolle itsevaltaiselle feodaalipuolueelle, niin se turvasi kuitenkin itselleen edellytykset, jotka hallituksen finanssivaikeuksien vuoksi siirtäisivät ajan oloon herruuden sen käsiin ja takaisivat sen kaikki edut, mikäli vallankumouksellinen liike pääsisi jo nyt raukenemaan niin sanotuksi rauhalliseksi kehitykseksi. Herruutensa turvaamiseksi porvariston ei edes tarvitsisi ryhtyä väkivaltaisiin toimenpiteisiin, jotka herättäisivät kansassa vihaa sitä vastaan, sillä kaikki nuo väkivaltaiset toimenpiteet feodaalinen vastavallankumous oli jo toteuttanut. Mutta kehitys ei ole kulkeva tuota rauhallista tietä. Päinvastoin, tuota kehitystä jouduttava vallankumous on jo lähellä, aiheuttakoonpa sen sitten joko Ranskan proletariaatin itsenäinen kapina tai Pyhän allianssin¹⁰⁷ hyökkäys vallankumoukselliseen Babyloniaan.

Saksalaisten liberaalien porvareiden 1848 kansaan nähden esittämän osan, tuon niin petturimaisen osan ottavat tulevassa vallankumouksessa itselleen demokraattiset pikkuporvarit, joilla on nykyisin oppositiossa samanlainen asema kuin liberaaleilla porvareilla oli ennen vuotta 1848. Tuo puolue, demokraattinen puolue, joka on työläisille paljon vaarallisempi kuin entiset liberaalit, on koostunut kolmenlaisista aineksista:

I. Suurporvariston edistyksellisimmistä osista, jotka asettavat tavoitteekseen feodalismien ja itsevaltiuden viipymättömän ja täydellisen kukistamisen. Tätä ryhmäkuntaa edustavat entiset berliiniläiset sovittelijat, veronkieltäjät.

II. Perustuslaillis-demokraattisista pikkuporvareista, joiden päätarkoituksena siihenastisessa liikkeessä oli ollut sellaisen enemmän tai vähemmän demokraattisen liittovaltion perustaminen, jollaista olivat tavoitelleet heidän edustajansa, Frankfurтин kokouksen¹⁰⁸ vasemmisto, ja myöhemmin Stuttgartin parlamentti ja he itse valtakunnan perustuslakikampanjassa.

III. Tasavaltalaisista pikkuporvareista, joiden ihanteena on Sveitsin tapainen Saksan liittotasavalta ja jotka nykyisin nimittävät itseään punaisiksi ja sosiaalidemokraateiksi, koska heidän hurskaana toivomuksenaan on

hävittää suurpääoman harjoittama pienpääoman sorto, suurporvarin harjoittama pikkuporvarin sorto. Tämän ryhmän edustajia olivat demokraattisten kongressien ja komiteoiden jäsenet, demokraattisten yhdistysten johtajat, demokraattisten sanomalehtien toimittajat.

Nämä kaikki ryhmät nimittävät itseään nyt tappion-
sa jälkeen tasavaltalaisiksi tai punaisiksi aivan samoin
kuin tasavaltalaiset pikkuporvarit Ranskassa nimittä-
vät itseään nyt sosialisteiksi. Siellä, missä he löytävät
vielä mahdollisuuksia toimia tarkoituseriensä hyväksi
perustuslaillista tietä, kuten Württembergissä, Baije-
rissa jne., he käyttävät noita mahdollisuuksia säilyttäk-
seen vanhat fraasinsa ja osoittaakseen käytännössä, ettei-
vät he ole vähääkään muuttuneet. On muuten ymmärret-
tävää, ettei tämän puolueen nimenmuutos muuta vähää-
kään sen suhtautumista työläisiin; se todistaa vain, että
nykyään tuon puolueen on ollut pakko esiintyä itseval-
tiuden kanssa liittoutunutta porvaristoa vastaan ja nojau-
tua proletariaattiin.

Saksan pikkuporvarillis-demokraattinen puolue on
hyvin voimakas. Se käsittää paitsi kaupunkien porvaril-
lisen väestön, teollisuus- ja kauppa-alan pienyrittäjien
ja käsityömestareiden huomattavaa enemmistöä myös
talonpojat ja maalaisproletariaatin niin kauan kuin tämä
ei vielä ole löytänyt tukea kaupunkien itsenäisestä pro-
letariaatista.

Vallankumouksellisen työväenpuolueen suhde pikku-
porvarilliseen demokratiaan on seuraava: se kulkee yhdes-
sä tämän demokratian kanssa sitä ryhmää vastaan, jonka
kukistamiseen työväenpuolue pyrkii; se esiintyy sitä vas-
taan kaikissa tapauksissa, jolloin pikkuporvarillinen de-
mokratia haluaa lujittaa asemaansa vain omaksi hyväk-
seen.

Aikomatta suinkaan mullistaa koko yhteiskuntaa
vallankumouksellisten proletaarien hyväksi demokraat-
tiset pikkuporvarit pyrkivät yhteiskunnallisten olojen
sellaiseen muutokseen, mikä tekisi olemassaolevan yhteis-
kunnan heille mahdollisimman siedettäväksi ja sopivak-
si. Sen vuoksi he vaativat ennen kaikkea pienentämään
valtionmenoja supistamalla virkamieskuntaa ja siirtä-
mällä pääosan veroista suurmaanomistajien ja porvarien

maksettavaksi. Edelleen he vaativat poistamaan pienpääomaan kohdistuvan suurpääoman painostuksen perustamalla valtion luottolaitoksen ja säätämällä lakeja koronkiskontaa vastaan, minkä ansiosta heille ja talonpojille kävisi mahdolliseksi saada lainoja valtiolta eikä kapitalisteilta ja lisäksi edullisin ehdoin; saattamaan edelleen voimaan maaseudulla porvarilliset omistussuhteet feodalismiin täydellisen hävittämisen tietä. Kaiken tuon toteuttamiseksi he tarvitsevat demokraattista, olipa se sitten perustuslaillinen tai tasavaltalainen, valtiosääntöä, joka antaisi enemmistön heille ja heidän liittolaisilleen, talonpojille, ja demokraattista kunnallishallintoa, mikä antaisi heidän käsiinsä yhteisöomaisuuden välittömän valvonnan ja eräät tehtävät, joita nykyään hoitavat virkavallan edustajat.

Pääoman herruutta ja nopeaa kasvua pitäisi heidän mielestään vastustaa edelleen osaksi siten, että rajoitetaan perintöoikeutta, osaksi siten, että mahdollisimman monet työt siirretään valtion huostaan. Mitä tulee työläisiin, niin ennen kaikkea on varmaa, että heidän on pysyttävä palkkatyöläisinä kuten tähänkin asti; demokraattiset pikkuporvarit tahtovat vain, että työläisillä olisi parempi palkka ja turvatumpi toimeentulo, ja toivovat saavansa tämän aikaan osaksi siten, että valtio antaa töitä, ja osaksi hyväntekeväisyystoimenpiteillä — sanalla sanoen, he toivovat voivansa lahjoa työläiset enemmän tai vähemmän naamioituilla almuilla ja murtaa heidän vallankumouksellisen voimansa tekemällä heidän asemansa tilapäisesti siedettäväksi. Eivät läheskään kaikki demokraattisen pikkuporvariston ryhmät puolla sen kaikkia tässä esitettyjä vaatimuksia, ja vain harvat pikkuporvarilliset demokraatit pitävät tehtävänä näiden vaatimusten toteuttamista kokonaisuudessaan. Mitä pitemmälle heidän keskuudessaan eri henkilöt tai ryhmät menevät, sitä useampia näistä vaatimuksista he ottavat omikseen, ja ne harvat, jotka katsovat yllä esitetyn omaksi ohjelmakseen, uskonevat sen olevan enimmäismäärä, mitä vallankumoukselta yleensä voidaan vaatia. Mutta nuo vaatimukset eivät suinkaan voi tyydyttää proletariaatin puoluetta. Samaan aikaan kun demokraattiset pikkuporvarit haluavat lopettaa vallanku-

mouksen mahdollisimman pian ja toteuttaa korkeintaan yllä esitetyt vaatimukset, meidän etujemme mukaista ja meidän tehtävämme on vallankumouksen jatkaminen siihen saakka, kunnes kaikki enemmän tai vähemmän omistavat luokat on suistettu vallasta, proletariaatti on valloittanut valtiovallan ja proletariiden yhdistyminen edistynyt ei ainoastaan yhdessä maassa, vaan maailman kaikissa johtavissa maissa niin pitkälle, että kilpailu näiden maiden proletariiden välillä lakkaa ja ainakin ratkaisevat tuotantovoimat on keskitetty proletariiden käsiin. Meidän osaltamme kysymyksessä ei ole yksityisomistuksen muuttaminen, vaan sen hävittäminen, ei luokkaristiriitojen kaunistelu vaan luokkien hävittäminen, ei nykyisen, yhteiskunnan parantaminen, vaan uuden yhteiskunnan perustaminen. On aivan epäilemätöntä, että vallankumouksen kehittyessä demokraattinen pikkuporvaristo saa Saksassa tietyksi ajaksi suurimman vaikutusvallan. Kysymys on siis siitä, mikä tulee olemaan proletariaatin ja nimenomaan Liiton kanta sen suhteen:

1. niin kauan kuin kestävät nykyiset suhteet, joiden vallitessa myös pikkuporvarilliset demokraatit ovat sorrettuja;

2. lähiajan vallankumouksellisessa taistelussa, jossa he saavat yliotteen;

3. tämän taistelun jälkeen, sinä aikana, jolloin he saavat yliotteen kukistetuista luokista ja proletariaatista.

1. Nykyhetkellä, jolloin demokraattiset pikkuporvarit ovat kaikkialla sorrettuja, he saarnaavat proletariaatille yleistä yksimielisyyttä ja sovintoa, he tarjoavat sille kätensä ja pyrkivät muodostamaan yhden suuren oppositiopuolueen, joka käsittäisi demokraattisen puolueen kaikki suuntavivahteet, toisin sanoen, he pyrkivät vetämään työläiset puoluejärjestöön, missä ovat vallalla yleiset sosiaalis-demokraattiset fraasit, joiden taakse kätkeytyvät heidän erikoiset etunsa, ja missä heille niin rakkaan rauhan vuoksi ei saa esittää proletariaatin erikoisvaatimuksia. Sellainen yhteenliittyminen koituisi yksinomaan heidän hyödykseen ja kokonaan proletariaatin vahingoksi. Proletariaatti menettäisi kokonaan itsenäisen, vaivalla lunastamansa aseman ja alenisi jälleen

julkisen porvarillisen demokratian lisäkkeeksi. Sellaisesta yhteenliittymisestä on siis kieltäydyttävä mitä päättäväisimmin. Sen sijaan että alentuisivat toistamiseen olemaan suosiota osoittavana köörinä porvarillisten demokraattien palveluksessa, työläisten ja ennen muuta Liiton on toimittava siihen suuntaan, että julkisten demokraattien rinnalle muodostettaisiin työväenpuolueen itsenäinen salainen ja julkinen järjestö ja tehtäisiin jokainen yhteisö sellaisten työväenyhdistysten keskuiseksi ja sydämeksi, joissa proletariaatin kantaa ja etuja voitaisiin pohtia porvarillisesta vaikutuksesta riippumatta. Esimerkkinä siitä, kuinka vähän porvarillisia demokraatteja kiinnostaa todellisuudessa liitto, jossa proletaareilla olisi yhtä suuri voima ja samat oikeudet kuin heilläkin, ovat Breslaun demokraatit, jotka äänenkannattajassaan »Neue Oder-Zeitung»¹⁰⁹ vainoavat raivokkaasti itsenäisesti järjestyneitä työläisiä, joita he tituloivat sosialisteiksi. Taisteluun yhteistä vihollista vastaan ei tarvita mitään erikoista yhteenliittymää. Mikäli joudutaan käymään suoranaista taistelua sellaista vihollista vastaan, kummankin puolueen edut käyvät tuona aikana yhteen, ja vastaisuudessa samoin kuin siihenkin mennessä, tämä vain kyseiseksi ajankohdaksi tarkoitettu liitto syntyy itsestään. On ymmärrettävää, että tulevissa verisissä yhteenotoissa samoin kuin kaikissa aikaisemmissakin, pääasiallisesti työläiset joutuvat hankkimaan voiton miehuullisuudellaan, päättäväisyydellään ja uhrautuvaisuudellaan. Tässä taistelussa, kuten tähänkin asti, pikkuporvariston joukko tulee vitkastelemaan, epäröimään ja pysymään toimettonana niin kauan kuin mahdollista käyttääkseen voittoa hyödykseen sitten kun se on taattu, kehottaakseen työläisiä rauhoittumaan ja palaamaan työhönsä, ehkäistäkseen niin sanotut vallattomuudet ja pitääkseen proletariaatin erillään voiton hedelmistä. Työläiset eivät voi estää siinä pikkuporvarillisia demokraatteja, mutta he voivat vaikeuttaa näiden pääsyä aseellisen proletariaatin edelle ja sanella näille sellaiset ehdot, että porvarillisten demokraattien herruus tulee alusta pitäen kantamaan sisällään tuhonsa siementä ja myöhemmin proletariaatin vallan on huomattavasti helpompi syrjäyttää se. Yhteenoton aikana

ja välittömästi taistelun jälkeen työläisten on ennen muuta vastustettava, mikäli mahdollista, porvariston rahoitamisyrityksiä ja pakotettava demokraatit panemaan täytäntöön nykyiset terroristiset fraasinsa. Työläisten on toimittava siihen suuntaan, ettei välitöntä vallankumouksellista mielten kuohua lannistettaisi taas heti voiton jälkeen. Heidän on päinvastoin pidettävä sitä yllä niin kauan kuin mahdollista. Työläisten ei ole ainoastaan oltava vastustamatta niin sanottuja vallattomuuksia, tapauksia, jolloin kansa kostaa vihaamilleen henkilöille tai julkisille rakennuksille, joihin liittyy vain vihamielisiä muistoja, heidän ei ole ainoastaan siedettävä noita tapauksia, vaan on ryhdyttävä johtamaan niitä. Taistelun aikana ja sen jälkeen työläisten on jokaisessa tilaisuudessa asetettava porvarillisten demokraattien vaatimusten rinnalle omat vaatimuksensa. Heidän on vaadittava työläisille takeita heti, kun demokraattiset porvarit valmistautuvat ottamaan vallan omiin käsiinsä. Heidän on tarpeen vaatiessa hankittava nuo takeet väkipakolla ja yleensä huolehdittava siitä, että uudet vallanpitäjät sitoutuisivat antamaan kaikkia mahdollisia myönnytyksiä ja lupauksia; se on varmin keino saattaa heidät huonoon valoon. Työläisten on yleensä hillittävä kaikin keinoin ja mikäli mahdollista jokaisen voittoisan katu-taistelun jälkeen syntyneestä uudesta tilanteesta johtuvaa voiton huumaa ja haltioitumista suhtautumalla rauhallisesti ja kylmästi tilanteeseen ja peittelemättömän epäluottamuksellisesti uuteen hallitukseen. Uusien virallisten hallitusten rinnalle heidän pitää perustaa heti omia vallankumouksellisia työvänehallituksia joko kunnallishallitusten, kunnallisneuvostojen muodossa tai työväenklubien tai työväenkomiteoiden muodossa, jotta porvarillis-demokraattiset hallitukset eivät ainoastaan menettäisi heti työläisten tukea, vaan myös huomaisivat, että niitä ovat alusta pitäen valvomassa ja uhkaamassa viranomaiset, joiden takana on koko työläisjoukko. Sanalla sanoen, heti voiton ensi hetkestä lähtien epäluottamusta ei ole enää kohdistettava voitettua taantumuksellista puoluetta vastaan, vaan entisiä liittolaisia vastaan, sitä puoluetta vastaan, joka haluaa käyttää yhteistä voittoa vain omaksi hyväkseen.

2. Työläisten pitää olla aseistautuneita ja järjestyneitä voidakseen esiintyä tarmokkaasti ja uhkaavasti tuota puoluetta vastaan, joka alkaa pettää heitä voiton ensi hetkestä lähtien. Koko proletariaatti on aseistettava heti pyssyillä ja karabiineilla, tykeillä ja ampumatarvikkeilla; on vastustettava työläisiä vastaan suunnatun vanhan porvarikaartin henkiinherättämistä. Siellä, missä se on mahdotonta, työläisten on pyrittävä järjestytymään itsenäiseksi proletaariseksi kaartiksi, jolla on heidän itsensä valitsevat komentajat ja oma pääesikunta, ja olemaan työläisten perustamien vallankumouksellisten kunnallisneuvostojen eikä valtiovallan käskettävissä. Siellä, missä työläiset ovat valtion töissä, heidän on aseistauduttava ja järjestäydyttävä erilliseksi osastoksi, jonka komentajat he itse valitsevat, tai proletaarisen kaartin osaksi. Aseita ja ampumatarvikkeita heidän ei pidä luovuttaa minkään verukkeen nojalla; jokaista aseistariisumisyritystä tulee tarvittaessa vastustaa aseellisesti. Työläisiin kohdistuvan porvarillisten demokraattien vaikutuksen hävittäminen, työläisten itsenäisen aseellisen järjestön pikainen luominen, mahdollisimman vaikeiden ja paljastavien olojen luominen porvarillisen demokratian väliaikaiselle väistämättömälle heruudelle — nämä ovat niitä peruskohtia, joita proletariaatin ja siis Liitonkin on pidettävä silmällä tulevan kapinan aikana ja sen jälkeen.

3. Niin pian kuin uudet hallitukset ovat jotakuinkin voimistuneet, ne aloittavat heti taistelun työläisiä vastaan. Jotta tällöin voitaisiin vastustaa voimalla demokraattisia pikkuporvareita, on ennen muuta välttämätöntä, että työläiset olisivat itsenäisesti järjestäytyneet ja keskittyneet klubiensa ympärille. Sitten kun nykyiset hallitukset on kukistettu, Keskuskomitea siirtyy Saksaan heti kun se käy mahdolliseksi, kutsuu viipymättä koolle kongressin ja esittää sen käsiteltäväksi tarpeelliset ehdotukset työväenklubien keskittämisestä liikkeen pääkeskuksessa sijaitsevan johdon alaiseksi. Työväenpuolueen lujittamisen ja kehittämisen tärkeimpiä keinoja on ainakin työväenklubien maakunnallisten liittojen pikainen järjestäminen. Nykyisten hallitusten kukistamisen lähimpänä seurauksena tulee olemaan kansallisen

eduskunnan valitseminen. Tällöin proletariaatin pitää huolehtia siitä:

I. Etteivät paikalliset viranomaiset ja hallituksen komissaarit saisi minkäänlaisella juonittelulla syrjäytetyksi jonkin tekosyyin varjolla tiettyä määrää työläisiä vaaleista.

II. Että porvarillis-demokraattisten ehdokkaiden ohella asetettaisiin kaikkialla työläisehdokkaita, mikäli mahdollista Liiton jäseniä, ja että heidän valitsemiseen käytettäisiin kaikkia mahdollisia keinoja. Sieläkin, missä heidän valitsemisestaan ei ole mitään toivoa, työläisten pitää asettaa omia ehdokkaitaan säilyttääkseen itsenäisyytensä, laskeakseen voimansa ja osoittaakseen avoimesti vallankumouksellisen asenteensa ja puoluekantansa. Työläisten ei saa antaa tällöin lumota itseään demokraattien fraaseilla, esimerkiksi sellaisilla, että siten muka hajotetaan demokraattista puoluetta ja annetaan taantumukselle mahdollisuus voittaa. Kaikkien tuollaisten fraasien perimmäisenä tarkoituksena on proletariaatin petkuttaminen. Proletaarisen puolueen itsenäisellä esiintymisellään saavuttama menestys on verrattomasti tärkeämpi kuin se vahinko, joka saattaa koitua muutamien taantumuksellisten läsnäolosta eduskunnassa. Jos demokratia esiintyy alusta pitäen päättävästi ja terroristisesti taantumusta vastaan, niin taantumuksen vaikutus vaaleissa tehdään jo etukäteen mitättömäksi.

Ensimmäisenä kysymyksenä, jossa porvarilliset demokraatit ja työläiset joutuvat ristiriitaan, on feodalismin hävittäminen. Samoin kuin Ranskan ensimmäisessä vallankumouksessa, pikkuporvarit luovuttavat feodaalien tilukset talonpojille vapaaksi omaisuudeksi, ts. haluavat säilyttää maalaisproletariaatin ja muodostaa pikkuporvarillisen talonpoikaisluokan, jonka on tehtävä se sama kurjistumis- ja velkaantumiskierros, jota ranskalainen talonpoika on tekemässä vielä nytkin.

Työläisten on vastustettava tuota suunnitelmaa maalaisproletariaatin etujen ja omien etujensa vuoksi. Heidän on vaadittava, että takavarikoitu feodaalien omaisuus jäisi valtion omaisuudeksi ja se käytettäisiin työläiskolonioihin, joita viljelee yhdistynyt maalaisprole-

tariaatti käyttäen hyväkseen suurviljelyn kaikkia etuisuuksia. Yhteisöomistuksen periaate saa siten heti lujan pohjan horjuvien porvarillisten omistussuhteiden keskellä. Samoin kuin demokraatit liittoutuvat talonpoikien kanssa, niin myös työläisten pitää liittoutua maalaisproletariaatin kanssa.¹¹⁰ Edelleen demokraatit joko pyrkivät perustamaan välittömästi federatiivisen tasavallan tai, jolleivät he voi välttää yhtenäistä ja jakamatonta tasavaltaa, yrittävät ainakin lamauttaa keskushallitusta yhteisöjen* ja maakuntien mahdollisimman suuren itsenäisyyden ja riippumattomuuden avulla. Tämän suunnitelman vastapainoksi työläisten on toimittava paitsi yhtenäisen ja jakamattoman Saksan tasavallan myös sen hyväksi, että voima keskitetään siinä mitä päättäväisimmän valtiiovallan käsiin. Heidän ei pidä sallia eksyttää itseään demokraattisilla loruilla yhteisöjen vapaudesta, itsehallinnosta jne. Sellaisessa maassa kuin Saksassa, josta on vielä hävitettävä niin paljon keskiajan jäännöksiä ja jossa on murrettava niin paljon paikallista ja maakunnallista omapäisyyttä, ei missään tapauksessa saa sietää, että jokainen kylä, jokainen kaupunki ja jokainen maakunta panisi uuden esteen vallankumoukselliselle toiminnalle, joka voidaan saada täydellä voimalla käyntiin vain keskukselta käsin.— Ei saa antaa uusiintua nykyisen tilanteen, missä saksalaisten täytyy yhden ja saman edistysaskeleen hyväksi taistella erikseen jokaisessa kaupungissa ja jokaisessa maakunnassa. Vähiten on sallittava, että niin sanotun vapaan paikallisen itsehallinnon avulla ikuistettaisiin sellainen omistusmuoto kuin yhteisöomistus, joka edeltää nykyaikaista yksityisöomistusta ja hajotessaan muuttuu kaikkialla kiertämättömästi siksi, tai ikuistettaisiin tuosta yhteisöomistuksesta johtuva köyhien ja rikkaiden yhteisöjen välinen käräjäjönti samoin kuin valtiollisen kansalaisoikeuden ohella oleva yhteisöllinen kansalaisoikeus työläisiä vastaan tähdättyine koukkuineen. Mitä tiukimman keskityksen toteuttaminen on nyt Saksassa samoin kuin

---

* *Yhteisö* (Gemeinde) termiä on tässä käytetty laajassa mielessä sekä kaupunkikunnista että kyläyhteisöistä. *Toim.*

1793 oli Ranskassa todella vallankumouksellisen puolueen tehtävänä.*

Olemme nähneet, miten demokraatit tulevat valtaan lähikauden liikkeessä ja miten he joutuvat ehdottamaan enemmän tai vähemmän sosialistisia toimenpiteitä. Herää kysymys, minkälaisia toimenpiteitä työläisten tulee ehdottaa vastapainoksi? Aivan liikkeen alussa työläiset eivät tietenkään voi vielä ehdottaa suoranaisia kommunistisia toimenpiteitä. Mutta he voivat:

1. Pakottaa demokraatit hyökkäämään nykyisen yhteiskuntajärjestelmän mahdollisimman monille aloille, häiritsemään sen säännöllistä kulkua, saattamaan itsensä huonoon valoon ja keskittämään valtion käsiin mahdollisimman paljon tuotantovoimia, liikennevälineitä, tehtaita, rautateitä jne.

2. Heidän on kehitettävä huippuunsa demokraattien ehdotukset, sillä demokraatit eivät tietenkään tule esiintymään vallankumouksellisesti, vaan ainoastaan reformistisesti, ja muutettava nuo vaatimukset suoranaiseksi hyökkäykseksi yksityisomistusta vastaan. Jos esimer-

---

* Nykyisin on huomautettava, että tämä kohta perustuu väärinkäsitykseen. Bonapartelaisten ja liberaalien historianvääristelijöiden ansiosta silloin pidettiin selvänä, että Ranskan keskitetyn hallintokoneiston otti käyttöön suuri vallankumous ja että Konventti käytti sitä välttämättömänä ja ratkaisevana aseena saadakseen voiton rojalistisesta ja federalistisesta taantumuksesta ja ulkomaisista vihollisista. Nyt on jo kuitenkin yleisesti tunnettu tosiasia, että koko vallankumouksen aikana aina brumairekuun 18. päivään asti departementtien, piirien ja yhteisöjen koko hallinto muodostui hallittavien itsensä valitsemista viranomaisista, jotka toimivat täysin vapaasti valtion yleisten lakien puitteissa; että tästä amerikkalaismallisesta maakunnallisesta ja paikallisesta itsehallinnosta tuli nimenomaan voimakkain vallankumouksen vipusin, vieläpä siinä määrin, että Napoleon kiiruhti vaihtamaan sen välittömästi brumairekuun 18. päivän valtiokaappauksen jälkeen yhäkin voimassaolevaksi prefektien-isännyydeksi, joka siis alusta pitäen on ollut pelkkä taantumuksen ase. Mutta yhtä vähän kuin paikallinen ja maakunnallinen itsehallinto on ristiriidassa poliittisen ja kansallisen keskityksen kanssa, yhtä vähän on tarpeellista yhdistää sitä siihen ahdasmieliseen kantonaaliseen tai kunnalliseen itsekkyyteen, joka esiintyy niin inhottavassa muodossa Sveitsissä ja jonka eteläsaksalaiset federalisti-tasavaltalaiset halusivat tehdä säännöksi Saksassa 1849. (*Engelsin huomautus vuoden 1885 painokseen.*)

kiksi pikkuporvarit ehdottavat rautateiden ja tehtaiden lunastamista, niin työläisten on vaadittava, että valtio takavarikoisi ilman muuta korvauksetta nuo rautatiet ja tehtaot taantumuksellisten omaisuutena. Jos demokraatit ehdottavat suhteellista veroa, niin työläisten on vaadittava progressiivista; jos demokraatit itse vaativat kohtuullisen progressiivista veroa, niin työläisten on vaadittava veroa, jonka taksa kasvaisi niin nopeasti, että se johtaisi suurpääoman tuhoon. Jos demokraatit vaativat valtionvelkojen säännöstelemistä, niin työläisten on vaadittava valtion julistamista vararikkoon. Työläisten on siis kaikkialla mukautettava vaatimuksensa demokraattien myönnytyksiin ja toimenpiteisiin.

Elleivät Saksan työläiset voikaan saavuttaa herruutta ja ajaa läpi luokkaetujaan käymättä täydellisesti läpi pitempiäaikaista vallankumouksellista kehitystä, niin tällä kertaa heillä on ainakin varmuus siitä, että tämän lähenevän vallankumousdraaman ensimmäinen näytös sattuu yhteen heidän oman luokkansa suoranaisen voiton kanssa Ranskassa, mikä jouduttaa sitä suuresti.

He itse edistävät kuitenkin eniten lopullista voittoaan siten, että ottavat selville luokkaetunsa, asettuvat niin pian kuin mahdollista itsenäiselle puoluekannalle eivätkä salli demokraattisten pikkuporvarioiden eksyttää itseään hetkeksikään ulkokultaisilla fraaseilla proletariaatin puolueen itsenäisen organisaation tieltä. Heidän taistelutunnuksenaan olkoon: »Keskeytymätön vallankumous».

Lontoo, maaliskuu 1850

Monistettu lentolehtisenä 1850

Ilmestyi Engelsin julkaiseman kirjassa: K. Marx. Entzüllungen über den Kommunisten-Prozeß zu Köln. Hottlingen — Zürich 1885

*Valitut leokset kolmessa osassa,
1. osa, s. 154—163*

